

Rynek imprez biegowych

Uczestnicy – doświadczenia – technologia

Liwia Delińska

Rynek imprez biegowych

Uczestnicy – doświadczenia – technologia

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2024

Recenzenci

prof. dr hab. Ewa Frąckiewicz
dr hab. Zygmunt Waśkowski, prof. UEP

Redaktor Wydawnictwa
Magdalena Cichowicz-Cieślak

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Ilustrację na okładce wykonano za pośrednictwem AI
przy pomocy prompta w Kreatorze Obrazów Microsoft Bing

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja sfinansowana ze środków
Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-585-5

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Rozwój i specyfika rynku imprez biegowych	11
1.1. Przegląd dotychczasowych badań z zakresu imprez biegowych	11
1.1.1. Ilościowa analiza bibliometryczna	11
1.1.2. Jakościowa analiza bibliometryczna	14
1.2. Rozwój rynku biegowego	36
1.2.1. Znaczenie aktywności fizycznej w życiu człowieka	36
1.2.2. Bieganie jako angażująca forma spędzania czasu wolnego	42
1.2.3. Popularność biegania w Polsce i za granicą	45
1.2.4. Charakterystyka podmiotów na rynku biegowym	53
1.3. Impreza biegowa jako produkt	57
1.3.1. Rynek imprez biegowych i typologia eventów	57
1.3.2. Charakterystyka typów imprez biegowych	61
1.3.3. Kierunki rozwoju turystyki biegowej	73
1.3.4. Interesariusze imprez biegowych	81
1.4. Uczestnicy imprez biegowych	88
1.4.1. Charakterystyka uczestników imprez biegowych	88
1.4.2. Motywy i segmenty uczestników imprez biegowych	94
Rozdział 2. Konsument i jego postępowanie na rynku w warunkach zmian technologicznych	99
2.1. Proces podejmowania decyzji zakupowych przez konsumentów	99
2.1.1. Konsument jako podstawowy uczestnik rynku	99
2.1.2. Czynniki wpływające na zachowania konsumentów	104
2.1.3. Wybrane modele postępowania konsumentów na rynku	110
2.1.4. Klasyczny proces postępowania konsumentów na rynku	116
2.2. Zmiany technologiczne determinujące zachowania konsumentów na rynku	125
2.2.1. Transformacja cyfrowa i dostęp do informacji	125
2.2.2. Technologie determinujące zmiany w zachowaniach konsumentów	134
2.2.3. Charakterystyka technologii powszechnych	136
2.2.4. Charakterystyka technologii rozwijających się	151
2.2.5. Akceptacja technologii przez konsumentów i kierunki zmian w ścieżkach zakupowych	160

2.3. Evolucja koncepcji marketingowych i projektowanie doświadczeń konsumentów	166
2.3.1. Zmiany w marketingu wynikające z rozwiązań technologicznych	166
2.3.2. Istota marketingu doświadczeń na rynku imprez biegowych	170
Rozdział 3. Zachowania uczestników imprez biegowych w świetle badań własnych	177
3.1. Postępowanie uczestników imprez biegowych – badanie sondażowe	177
3.1.1. Metoda badania sondażowego	177
3.1.2. Charakterystyka respondentów	180
3.1.3. Uczestnictwo w imprezach biegowych	185
3.1.4. Oczekiwania uczestników imprez biegowych	188
3.1.5. Motywy uczestników imprez biegowych	198
3.1.6. Rozpoznanie potrzeby startu w imprezie biegowej	205
3.1.7. Źródła poszukiwania informacji o imprezach biegowych	207
3.1.8. Porównywanie imprez biegowych i decyzja o udziale	212
3.1.9. Zachowania po udziale w imprezie biegowej	219
3.1.10. Wykorzystanie i akceptacja produktów technologicznych	223
3.2. Obserwacja aktywności biegaczy w serwisie społecznościowym	230
3.2.1. Metoda obserwacji	230
3.2.2. Aktywność biegaczy na stronach i w grupach na Facebooku	231
3.2.3. Aktywność biegaczy w wydarzeniach imprez biegowych na Facebooku	239
3.2.4. Rola serwisów społecznościowych w postępowaniu uczestników imprez biegowych	259
Rozdział 4. Postępowanie uczestników imprez biegowych i implikacje dla organizatorów wydarzeń	263
4.1. Postępowanie uczestników imprez biegowych	263
4.1.1. Ścieżka zakupowa uczestników imprez biegowych	263
4.1.2. Projektowanie doświadczeń przy wykorzystaniu rozwiązań technologicznych	271
4.1.3. Model postępowania uczestnika imprezy biegowej	274
4.2. Utylitarne zastosowanie modelu postępowania uczestników imprez biegowych	280
4.2.1. Impreza biegowa i zaspokajane przez nią potrzeby	280
4.2.2. Trendy w zachowaniach uczestników imprez biegowych	283
4.2.3. Praktyczne implikacje dla organizatorów imprez biegowych	288
Zakończenie	293
Bibliografia	297
Spis tabel	331
Spis rysunków	333
Spis wykresów	334

Wstęp

Niniejsza monografia jest kompleksowym opracowaniem poświęconym rynkowi imprez biegowych i zachowaniom zakupowym nabywców. Praca wpisuje się w nową kategorię ekonomiczną, gdzie impreza biegowa jest rozważana jako produkt w kontekście marketingowym. Zachowania konsumentów stanowią jeden z istotniejszych obszarów marketingu. Od poznania i zrozumienia konsumenta, jego potrzeb, pragnień, postaw, zwyczajów, nawyków i preferencji zależy sformułowanie przez podmioty gospodarcze właściwej strategii marketingowej determinującej wszelkie dalsze działania i zasady postępowania w zakresie marketingu. Dynamicznie zmieniające się otoczenie kształtuje nowe wzorce postępowania konsumentów. Obecna wielość nowych wzorców wynika z postępu cywilizacyjnego, w tym rozwoju technologicznego. Równocześnie zdrowy i aktywny styl życia coraz częściej jest synonimem wartości wyznawanych przez współczesnych konsumentów. Wzrastająca popularność uprawiania sportu, w tym biegania, sprawia, że coraz więcej podmiotów gospodarczych dostrzega w nim potencjał rynkowy. Zarówno na świecie, jak i w Polsce rozwija się szeroki rynek produktów, usług i wydarzeń skierowanych do biegaczy. Decydując się na start i wybierając konkretne wydarzenie, konsumenci podejmują decyzję zakupową (nabycie pakietu startowego jest zakupem możliwości uczestniczenia w wydarzeniu). Szczególnym czynnikiem determinującym rozwój rynku imprez biegowych jest rosnąca popularność i dostępność technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Problematyka rynku imprez biegowych zyskuje zainteresowanie badaczy, jednakże wciąż występuje luka badawcza polegająca na ograniczonej wiedzy z zakresu zachowań uczestników imprez biegowych w warunkach rozwoju technologicznego. Głównym celem pracy jest opracowanie modelu postępowania konsumenta na rynku imprez biegowych w warunkach zmian technologicznych. Postawiono następującą tezę: „Czynniki towarzyszące podejmowaniu decyzji o uczestnictwie w imprezach biegowych ewoluują w następstwie zmian technologicznych”. Podstawowym problemem badawczym jest odpowiedź na pytanie: „Jak przebiega proces postępowania konsumentów na rynku imprez biegowych?”. Problem główny został wsparty przez następujące pytania badawcze: PB1: „Jakie są charakterystyczne cechy rynku imprez

biegowych?”. PB2: „Jakie oczekiwania, motywy i potrzeby towarzyszą podjęciu decyzji o uczestnictwie w imprezie biegowej?”. PB3: „Jak przebiega sekwencja zdarzeń (tj. ścieżka zakupowa) w ramach decyzji podejmowanych przez konsumentów na rynku imprez biegowych?”. PB4: „Jakie rozwiązania technologiczne akceptują uczestnicy imprez biegowych?”. PB5: „Jaką rolę odgrywa marketing doświadczeń w postępowaniu uczestników imprez biegowych?”.

W pracy wykorzystano triangulację, czyli kilka metod badawczych pozwalających na analizę zachowań nabywczych konsumentów z różnych perspektyw. Zastosowano metody ilościowe i jakościowe, takie jak: analiza źródeł literaturowych (krytyczny przegląd piśmiennictwa), *desk research* (analiza danych zastanych), badanie sondażowe metodą ilościową przy pomocy kwestionariusza ankiety (CAWI) oraz metodę obserwacji (obserwacja niekontrolowana, badanie netnograficzne).

Pierwszy rozdział stanowi podstawę dla zrozumienia genezy i ewolucji rynku imprez biegowych. Opisano rozwój oraz specyfikę rynku imprez biegowych. Dokonano ilościowego i jakościowego przeglądu dotychczasowych badań z zakresu imprez biegowych. Scharakteryzowano rozwój rynku biegowego, počawszy od znaczenia aktywności fizycznej, poprzez traktowanie biegania jako angażującej formy spędzania czasu wolnego, ukazując również popularność biegania w Polsce i za granicą, kończąc na charakterystyce poszczególnych podmiotów na rynku biegowym. Następnie dokonano analizy imprez biegowych i scharakteryzowano typy organizowanych wydarzeń. Wskazano kierunki rozwoju turystyki biegowej oraz zidentyfikowano interesariuszy imprez biegowych. Określono specyfikę uczestników imprez biegowych, przedstawiono kluczowe segmenty odbiorców na tym rynku i motywy ich uczestnictwa.

W rozdziale drugim dokonano analizy aktualnego stanu wiedzy na temat postępowania nabywców na rynku, a następnie scharakteryzowano czynniki wpływające na ich zachowania. Dokonano przeglądu modeli podejmowania decyzji zakupowych przez konsumentów, a jako podstawę dalszych analiz obrano złożony model kognitywny składający się z pięciu etapów. Następnie uporządkowano terminologię związaną z transformacją cyfrową oraz poddano analizie rozwiązania technologiczne determinujące zmiany w zachowaniach konsumentów. Jako podstawę dalszych rozważań wyodrębniono technologie powszechnie przyjęte (internet, urządzenia mobilne i media społecznościowe) oraz technologie rozwijające się (wirtualną i rozszerzoną rzeczywistość, *big data* i sztuczną inteligencję, a także urządzenia ubieralne). Ukazano zmiany w zachowaniach konsumentów wynikające z rozwoju technologicznego, w tym akceptację przez nich technologii. Przedstawiono ewolucję koncepcji marketingowych oraz określono istotę marketingu doświadczeń na rynku imprez biegowych.

W rozdziale trzecim przedstawiono zachowania uczestników imprez biegowych na podstawie badań własnych. W pierwszym podrozdziale przedstawiono wyniki

badania sondażowego, w którym określono: uczestnictwo w różnych typach imprez biegowych, oczekiwania i motywy uczestników, rozpoznanie potrzeby startu, źródła poszukiwania informacji, porównywanie wydarzeń i decyzję o udziale, zachowania po udziale w imprezie biegowej oraz akceptację i wykorzystanie produktów technologicznych przez biegaczy. W drugim podrozdziale opisano wyniki obserwacji aktywności biegaczy w serwisie społecznościowym, gdzie przeanalizowano aktywność biegaczy na stronach i w grupach oraz w wydarzeniach imprez biegowych na Facebooku, a także określono rolę serwisów społecznościowych w postępowaniu przedzakupowym i pozakupowym biegaczy.

Rozdział czwarty to zakończenie kompleksowej analizy, łączącej teoretyczne aspekty z praktycznymi wnioskami. Ukazano postępowanie uczestników imprez biegowych i wynikające z tego implikacje dla organizatorów wydarzeń. W ramach analizy ścieżki zakupowej konsumentów w warunkach zmian technologicznych na rynku imprez biegowych ukazano: fazy postępowania uczestników imprez biegowych, etapy podróży zakupowej uczestnika imprezy biegowej, punkty styku generujące doświadczenia w całej podróży zakupowej oraz całościowy model postępowania konsumenta będącego uczestnikiem imprezy biegowej. Przedstawiono autorską definicję imprezy biegowej, zaproponowano typologię imprez biegowych oraz piramidę potrzeb uczestnika imprezy biegowej. Następnie ukazano trendy w zachowaniach uczestników imprez biegowych i elementy składające się na ich atrakcyjność.

Wskazując na mnogość interesariuszy rynku biegowego, można założyć, że znajomość zachowań konsumenckich uczestników imprez biegowych znajdzie szerokie zastosowanie w praktyce. Po pierwsze jest to przydatne z perspektywy samych uczestników. Dostosowanie oferty imprez biegowych do oczekiwań biegaczy służy konsumentom, którzy otrzymują produkt najlepiej zaspokajający ich potrzeby oraz pragnienia. Po drugie zrozumienie postępowania konsumenta na rynku imprez biegowych służy organizatorom, którzy mogą w jak najlepszy sposób dostosować swoją ofertę do oczekiwań nabywców. Organizatorem może być podmiot należący do sektora: publicznego, prywatnego lub organizacji pozarządowych. Po trzecie wydarzenia biegowe mają wielu interesariuszy i beneficjentów. Zrozumienie postępowania nabywców na rynku imprez biegowych służy podejmowaniu trafnych decyzji menedżerskich wśród poszczególnych grup interesariuszy, przyczyniając się do osiągnięcia ich celów. Stąd też badanie ma charakter aplikacyjny i obok uogólnień teoretycznych dąży do sformułowania dyrektyw praktycznych. Warto również podkreślić, że imprezy biegowe implikują szerokie korzyści zarówno w obszarze społecznym, jak i gospodarczym.